Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

# BIULETYN KOWIEŃSKI

## WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilnno, dnia 27 listopada 1934 r.- 1179.-

## Treść numeru:

### II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.



/c.d.n./

T r e ś ć   n u m e r u.
/c.d./



x

x x

# F I N A N S E I B U D Z E T.

W y k o n a n i e b u d ż e t u p a ń s t w o w e g o z a I-sze p ó ł r o c z e i t r z y p i e r w s z e k w a r t a ł y 1 9 3 4 r. "Liet.Aidas" Nr.196: W I-szem półroczu r.b. wpłynęło dochodów zwyczajnych i nadzwyczajnych 120.483,4 tys.litów, a więc o 14 milj.lt. więcej, niż w tym samym okresie r.ub. Dochody zwyczajne w I-szem półroczu r.b. wyniosły 103.939,6 tys.lt., dochody zaś nadzwyczajne - 16.543,8 tys.lt.

Wydatki zwyczajne i nadzwyczajne wyniosły 111,910,9 tys.lt., czyli o 8,5 tys.lt. mniej, niż dochody /w 1933 r. wydatki zwyczajne i nadzwyczajne za I-sze półrocze wyniosły 11.331,0 tys.litów/.-

Za 9 miesięcy uzyskano 170,6 milj.lt. dochodów /w 1933 r. - 166,5 milj.lt./. Wydatki za 9 miesięcy wyniosły 175,7 milj.lt. /w 1933 r. - 174,9 milj.litów/.-

B u d ż e t p a ń s t w o w y n a 1 9 3 4 r. "Liet.Aidas" 167: Dochody państwowe na 1934 r. preliminowano w wys.249.922.488 lt. w tem 226.923.488 litów dochodów zwyczajnych i 22.999.000 lt. dochodów nadzwyczajnych.

Wydatki na r.b. preliminowano w wys.249.922.488 lt., w tem 210.962.389 lt. wydatków zwyczajnych i 38.969.099 lt. wydatków nadzwyczajnych.-

B i l a n s B a n k u L i t e w s k i e g o n a 3 0.I X.3 4 r. "Statistikos Biuletenis" Nr.10 z 1934 r.

A k t y w a:

| | 30.IX. 1934 r. | % | 30.IX. 1933 r. | % | 31.VIII 1934 | % |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Zapas złota | 53.238,2 | 32,83 | 47.685,9 | 29,73 | 55.282,4 | 33,74 |
| Monety srebrne | 2.538,2 | 1,57 | 2.675,5 | 1,67 | 2.751,4 | 1,68 |
| Bilon Skarbu | 1.190,1 | 0,73 | 1.261,2 | 0,79 | 1.234,8 | 0,75 |
| Waluty zagran. | 8.632,9 | 5,32 | 10.415,8 | 6,49 | 8.163,6 | 4,98 |
| Dyskonto | 71.753,2 | 44,24 | 74.390,5 | 46,38 | 71.452,2 | 43,61 |
| Pożyczki | 9.660,6 | 5,96 | 8.865,6 | 5,52 | 10.124,2 | 6,18 |
| Inne aktywa | 15.161,0 | 9,35 | 15.108,1 | 9,42 | 14.845,4 | 9,06 |
| Bilans: | 162.174,2 | 100,0 | 160.402,6 | 100,0 | 163.854,0 | 100,0 |

P a s y w a:

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Kapitał akcyjny | 12.000,0 | 7,40 | 12.000,0 | 7,48 | 12.000,0 | 7,32 |
| Kapitał rezerw. | 2.230,0 | 1,38 | 2.130,0 | 1,33 | 2.230,0 | 1,36 |
| Banknoty w obiegu | 85.739,6 | 52,87 | 92.263,2 | 57,52 | 84.914,3 | 51,82 |
| Rachunki bież. | 30.435,9 | 18,76 | 18.955,0 | 11,82 | 33.483,0 | 20,44 |
| Depozyty | 24.603,9 | 15,17 | 26.122,3 | 16,28 | 25.250,3 | 15,41 |
| Inne pasywa | 7.164,8 | 4,42 | 8.932,1 | 5,57 | 5.976,4 | 3,65 |
| Bilans: | 162.174,2 | 100,0 | 160.402,6 | 100,0 | 163.854,0 | 100,0 |

Pokrycie banknotów złotem wynosiło 62,1%, zaś złotem i walutą - 72,2%.

D z i a ł a l n o ś ć k o w i e ń s k i e j giełdy p i e n i ę ż n e j. "Liet.Aidas" Nr.179: W ciągu I-go półrocza 1934 r. na giełdzie kowieńskiej zasób walut obcych dosięgał sumy 19.627.100 litów.-

P i e n i ą d z e w o b i e g u w e w r z e ś n i u 1 9 3 4 r. w p o r ó w n a n i u z w r z e ś n i e m 1 9 3 3 i 1 9 3 2 r. Według wiadomości Centr.Biura Statystycznego, we wrześniu r.b. było w obiegu banknotów 85.739,6 tys.lt./w 1933 r. we wrześniu - 92.263,2 tys. lt. i we wrześniu 1932 r. - 98.233,6 tys. litów/, monet srebrnych 10.961,7 tys.lt./1933 r.- 10.824,5 tys.lt., 1932 r. - 10.331,7 tys.lt./. Ogółem było w obiegu we wrześniu 1934 r. //.811,2 tys.litów /w 1933 r. - 106.126,5 tys.lt. i w 1932 r. - 11.507,6 tys.litów/.-

W y k o n a n i e  b u d ż e t u  m . K o w n a  w  I - s z e m  p ó ł r o c z u  1 9 3 4  r . "Liet.Aidas" Nr.179: Budżet Samorządu Kowieńskiego na 1934 r. przewidziany został w wys.9.477.936 lt. Według biuletynu Biura Informacyjnego Samorządu Miejskiego w ciągu I-go półrocza r.b. miał Samorząd dochodów zwyczajnych 4.014.649 lt. i nadzwyczajnych 483.631 lt. Ogółem 4.498.280 lt., w tem ze swych przedsiębiorstw - 941.961 lt. Wydatków miał Samorząd w pomienionym czasie tyle, co dochodów. Na utrzymanie przedsiębiorstw miejskich wydano 634.869 lt., długów zwrócono w sumie 557.300 lt.

Dnia 1 stycznia miał Samorząd Miejski 9.622.828 lt, długów, 1 lipca zaś - 9.065.528 lt.-

D z i a ł a l n o ś ć  i n s t y t u c y j  k r e d y t o w y c h  w  K r a j u  K ł a j p e d z k i m  z a  I - s z e  p ó ł r o c z e  1 9 3 4  r . "Liet.Aidas" Nr.196: W ciągu I-go półrocza r.b. na terenie Kraju Kłajpedzkiego funkcjonowało 7 banków i 4 kasy oszczędnościowe. Ogółem 11 instytucyj kredytowych.

Banki akcyjne w liczbie 6 /w czem jeden prywatny/ na dzień 1 lipca posiadały 15.897.513 lt. wkładów i wydały 29.454.167 lt. w formie pożyczek. Zadłużenie tych banków wynosiło 7.396.225 lt.

Bank Kooperacyjny na dzień 1 lipca posiadał 2.366.470 lt. wkładów i wypłacił 4.276.973 lt. pożyczek. Zadłużenie jego wynosiło 1.168.838 lt.

Kasy oszczędnościowe w liczbie 4 na dzień 1 lipca posiadały 16.621.917 lt. wkładów, wypłaciły 20.874.665 lt. pożyczek, zaś zadłużenie ich wynosiło 2.921.318 litów.-

D z i a ł a l n o ś ć  k a s  o s z c z ę d n o ś c i o w y c h . "Liet.Aidas" Nr.161: Przy wszystkich większych urzędach pocztowych oraz przy wszystkich oddziałach Banku Litewskiego funkcjonują Państwowe Kasy Oszczędnościowe, cieszące się wielkiem powodzeniem. Wkłady kas oszczędnościowych w okresie 1930-1934 r. przedstawiają się następująco:

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1930 r./1.I./ | - 2,07 milj.lt.wkładów. | 1933/I.1/ | -34,17 m.lt.wkład. |
| 1931 r. " | -11,00 " " " | 1934 " | -38,75 " " " |
| 1932 " " | -24,80 " " " | 1934/1.VII/ | -39,49 " " " |

D z i a ł a l n o ś ć  i n s t y t u c y j  k r e d y t o w y c h  w  I - s z e m  p ó ł r o c z u  1 9 3 4  r . "Liet.Aid." 187:Ogólna suma wkładów we wszystkich litewskich instytucjach kredytowych w dniu 1 lipca 1934 r. wynosiła 189,9 milj.lt., w tem - 116,8 milj. lt. wkładów prywatnych i 72,1 milj.lt. wkładów państwowych. W porównaniu do 1 stycznia 1934 r. suma wkładów zwiększyła się o 3,1 milj.lt., w czem wkłady prywatne wzrosły o 0,8 milj.lt.,zaś państwowe - 2,3 milj.lt.-

F i n a n s e  s a m o r z ą d ó w  l i t e w s k i c h  w  I-szem p ó ł r o c z u  1 9 3 4  r . "Liet.Aidas" Nr.243: Według informacyj Centr.Biura Statystycznego dochody samorządów litewskich /z wyłączeniem Kraju Kłajpedzkiego/ w okresie I-go półrocza 1934 r. wyniosły 12.977,7 tys.lt., zaś wydatki - 12.494,2 tys.lt.,a więc dochody przewyższyły rozchody o 483,5 tys.litów.-

P r o t e s t  w e k s l i  w  I - s z e m  p ó ł r o c z u  1 9 3 4  r . "L.Aid."179:W ciągu I-go półrocza r.b. licza protestowanych weksli wyniosła 71.455 na ogólną sumę 17.886.316 lt. W 1933 r. /I-VI/zaprotestowano 81.267 weksli na sumę 21.723.345 lt., zaś w 1932 r. - 150.542 weksli na 43.926.724 lt. Wobec powyższego w ciągu I-go półrocza r.b. suma z protestu wekslowego zmniejszyła się o 3.837.039 lt.w porównaniu do 1933 r.,zaś w 1933 r. zmniejszyła się o 26.040.408 lt. w porównaniu do 1932 r.-

Z m n i e j s z e n i e  o p ł a t  c e l n y c h . "Tautos Ukis" Nr.9 z 1934 r.:W wyniku porozumienia handlowego z Anglją, obniżone zostały opłaty celne na cały szereg towarów,mian.na pomarańcze, mandarynki, sok cytrynowy, słodycze, herbatę, śledzie, automobile i części zapasowe, wyrowy bawełniane, jedwab i wyroby wełniane.-

## H A N D E L  Z A G R A N I C Z N Y .

W w ó z  i  w y w ó z  w  l i p c u  1 9 3 4  r. Według wiadomości Centralnego Biura Statystycznego w ciągu lipca r.b. eksportowano towarów na sumę 12.343.700 lt., importowano zaś na sumę 4.670.100 lt. W ciągu pierwszego półrocza r.b. eksport z Litwy sięgał 74.975.700 lt. / w 1933 r. - 74.151.900 lt./, import - 70.437.300 lt. / w 1933 r. - 67.466.500 lt./.-

L i t e w s k i  h a n d e l  z a g r a n i c z n y  w  s i e r p n i u  1 9 3 4  r. "Tautos Ukis" Nr. 9 z września 1934 r.: Lit. handel zagraniczny w sierpniu przedstawia się następująco:

| | w milj. litów. 1934 | 1933 | 1932 |
|---|---|---|---|
| Eksport . . . . | 11,5 | 14,6 | 13,4 |
| Import . . . . | 11,3 | 13,9 | 15,1 |
| S a l d o | 0,2 | 0,7 | - 1,7 |

Z tabeli wynika, iż zarówno eksport, jak i import w sierpniu 1934 r. jest mniejszy niż w latach ubiegłych. Ogółem w ciągu pierwszych 8-miu mies.1934 r. eksport litewski wyniósł 96,7 milj.lt., zaś import - 92,7 milj.lt., a więc aktywa wynoszą zgórą 6 milj.lt. W ciągu 8-miu mies.1933 r. eksport wyniósł 102,5 milj.lt., zaś import - 91,9 milj.lt. W ogólnym eksporcie lit. w 1934 r. eksport do Anglji stanowi 46,09% / w 1933 roku - 47,96%/, zaś eksport do Niemiec - 26,34% / w 1933 r. -29,69%-/. Import angielski w ciągu 8-miu mies.1934 r. wyniósł 24,23% / w 1933 r. - 15,85% /, zaś import niemiecki - 30,18% / w 1933 r.- 38,29% / .-

L i t e w s k i  h a n d e l  z a g r a n i c z n y  w e  w r z e ś n i u  1 9 3 4  r. "Lietuvos Aidas" Nr. 237.: Według informacyj Centralnego Biura Statystycznego eksport litewski we wrześniu 1934 r. wyniósł 10.933,7 tys.lt., zaś import -11.097,1 tys.lt.

H a n d e l  z a g r a n i c z n y w  o k r e s i e  I - IX  1 9 3 4 r. "Lietuvos Aidas" Nr.232.: W ciągu pierwszych 9-ciu miesięcy 1934 r. eksport litewski wyniósł 107.591,4 tys.lt. /w r.ub. - 118.119,2 tys.lt./, zaś import - 103.823,9 tys.lt./ w r.ub. - 106.065,8 tys.lt./. Wobec tego eksport litewski w tym okresie przewyższył import o 3.767,5 tys.lt. / w r.ub. - o 12.053,4 tys.lt./.-

U w a g i  n a  t e m a t  l i t e w s k i e j  p o l i t y k i  h a n d l o w e j. "Tautos Ukis" Nr.9 z 1934 r.: W początkach swej egzystencji Litwa nie posiadała jakiegoś określonego systemu w polityce handlowej, ograniczając się do nieskomplikowanej polityki celnej. Odróżniano 8 różnych rodzai ceł fiskalnych, stosownie do ich wysokości. Po wojnie Niemcy potrzebowały produktów rolnych i proponowały zawarcie umowy handlowej na pomyślnych warunkach. Skutkiem nazbyt wygórowanych warunków litewskich umowa nie doszła do skutku, pomimo to jednak litewskie produkty rolne wypadło sprzedawać Niemcom. W wyniku sytuacji geograficznej i struktury gospodarczej obu krajów, Niemcy stały się naturalnym rynkiem zbytu dla Litwy. Litewskie traktaty handlowe do 1930 roku oparte były na zasadzie największego uprzywilejowania, przy przestrzeganiu swobody obrotu handlowego. Z chwilą wprowadzenia licencyj, kontyngentów i innych ograniczeń, swobodny handel upadł. Od 1925 r. postanowiono zmierzać do wyzwolenia się spod hegemonji niemieckiej. W tym też celu przy M.S.Z. utworzono Dep.Ekonomiczny. Jednakże częste zmiany rządów udaremniały realizację planów tego Departamentu. Obecnie, dzięki polityce premjera J.Tubelisa, naprawiono wiele dawnych błędów w dziedzinie handlu zagranicznego.-

U w a g a : Wiadomości, dotyczące handlu zagranicznego czytelnik znajdzie jeszcze w Rolnictwie i Przemyśle, gdzie uwzględniona jest sprzedaż produktów rolnych i przemysłowych.-

T r e ś ć l i t e w s k o - a n g i e l s k i e j u m o w y h a n d l o w e j. Prasa kowieńska /VII.34 r./:

Dn.6 lipca podpisała Litwa umowę handlową z Wielką Brytanją. Umowa składa się z trzech rozdziałów: pierwszy rozdział stanowią 10 punktów tekstu umowy, drugi - protokuł, z 3 części, trzeci - spisy ustabilizowanych ceł litewskich i brytyjskich towarów. Umowa ta, jak wynika z art.6 ważna jest łącznie z układem handlowym z 1922 r.

Pierwszy artykuł jej powtarza z umowy 1922 r. uchwałę o największem uprzywilejowaniu, która zapewnia towarom litewskim w Anglji i angielskim w Litwie cła uprzywilejowane i wszystkie inne warunki.

Drugi i trzeci artykuł zawierają obopólne zobowiązanie do niezmieniania ceł na towary angielskie w Litwie, a na litewskie w Anglji. Towary, których zobowiązanie to dotyczy wymienione są w załączonym do umowy spisie towarów uprzywilejowanych. W spisie litewskim wymienione są bekony, masło, jaja i wyroby drzewne, w angielskim - węgiel kamienny, koks, śledzie, żelazo, bawełna, wełna i wyroby wełniane.

W czwartym artykule Litwa zobowiązała się zarówno przy udzielaniu licencyj, jak i przy stosowaniu innych ewentualnych ograniczeń handlowych w niczem nie naruszyć zobowiązań, dotyczących zwiększenia importu z Wielkiej Brytanji i nie zmniejszać korzyści, zapewnionych ustabilizowanemi cłami dla towarów angielskich.

W artykule piątym zobowiązuje się Anglja do uregulowania importu litewskich wędlin, bekonów i masła, biorąc pod uwagę import z lat ubiegłych według tych samych warunków i bazy, jakie są zapewnione dla każdego państwa. Gdyby import bekonów został zwiększony, lub gdyby jakakolwiek strona wyrzekła się swego kontyngentu, wówczas kontyngent litewski zostałby proporcjonalnie zwiększony.-

Kontrola kontyngentowanych towarów, według umowy zostaje przekazana Litwie. Artykuł siódmy umowy dotyczy praw agentów podróżujących /angielskich w Litwie i odwrotnie/. Artykuł dziewiąty przewiduje Haski Trybunał Międzynarodowy jako instancję dla rozstrzygania ewentualnych zatargów.-

Artykuł dziesiąty i ostatni ustala, że umowa nabiera mocy w 10 dni po jej ratyfikacji, upływa zaś dn.31 grudnia 1936 r., a po ewentualnem odwołaniu ważna jest jeszcze w ciągu 6 miesięcy.

Protokuł stanowi integralną część umowy i ma z nią równą moc prawną. W pierwszym rozdziale protokułu, biorąc pod uwagę proporcję eksportu litewskiego do Anglji, zobowiązuje się Litwa dążyć do zwiększenia zakupów w Wielkiej Brytanji.-

W drugim rozdziale wymienione są praktyczne zarządzenia dla podwyższenia importu z Anglji i zarezerwowane jest dla Litwy prawo przejrzenia po upływie 12 miesięcy istniejącej umowy, o ile warunki ekonomiczne jej ulegną zmianie.-

W trzecim rozdziale zobowiązuje się Litwa do rozwoju i korzystania z transportu statkami angielskiemi w handlu swem z Anglją. O ile angielskie towarzystwa okrętowe zmieniłyby frachty lub nienależycie obsługiwały Litwę, wówczas przed podjęciem jakichkolwiek środków musi rząd litewski rokować z rządem angielskim.-

W czwartym rozdziale zobowiązuje się Litwa do niepodejmowania jakichkolwiek ograniczeń w imporcie śledzi i nieupośledzania angielskiego importu tego artykułu w porównaniu z importem jego z innych krajów.-

W drugiej części I rozdziału przewidzianem jest, że co 12 miesięcy od czasu nabrania przez umowę mocy, import węgla z Anglji nie będzie mniejszy od 80 proc. ogólnego litewskiego importu i nie wyniesie mniej niż 178.000 tonn. Również import koksu nie będzie mniejszy niż 50 proc. ogólnego litewskiego importu. O ile w jakimkolwiek okresie nie zostaną osiągnięte te cyfry, rząd angielski ma prawo odwołania umowy. Jednak przed podjęciem tego kroku musi on rozpatrzyć z Litwą tę kwestję.-

W dalszej części protokułu przewidzianem jest dla Litwy prawo w rok po podpisaniu umowy przejrzeć kwestję ilości importu węgla, o ile spożycie tego artykułu w Litwie upadnie. Następnie ustalone są warunki nabycia węgla i zastrzeżonem jest, że, o ile warunki te nie zostaną dotrzymane, nie przysługuje rządowi angielskiemu prawo odwołania umowy, w wypadku gdy Litwa nie będzie wwoziła koksu i węgla w ustalonych ilościach.-

I m p o r t a n g i e l s k i e g o c u k r u. Jak wynika z wiadomości prasowych, Litwa zakupuje w Anglji znaczne transporty cukru.-

R e p r e s j e g o s p o d a r c z e N i e m i e c. "Lietuvos Žinios" z VII.1934 r.: Niemcy wbrew traktatowi o małym ruchu granicznym, wprowadzili specjalne opłaty za badanie weterynaryjne przewożonych przez granicę artykułów żywnościowych, a następnie notą z dnia 14 lutego r.b. powiadomili rząd litewski o jednostronnie dokonanej zmianie spisu towarów, których wwóz był dozwolony na zasadzie porozumienia. To oficjalne wystąpienie poprzedziły różne dotkliwe utrudnienia, czynione ludności nadgranicznej samorzutnie przez władze niemieckie przy przekraczaniu granicy Rzeszy. Obywateli pasa pogranicznego pozbawiano zezwoleń na przekroczenie granicy, grożono obozem koncentracyjnym za nabywanie żywności w Litwie i t.d. - wszystko wbrew zobowiązaniom, przyjętym dobrowolnie przez rząd Rzeszy.-

Inną dziedziną szykan jest kontrola weterynaryjna. Transporty koni były zatrzymywane w Tylży z tego powodu, że świadectwa weterynaryjne były wydane przez władze centralnej Litwy, nie zaś przez autonomiczne Kraju Kłajpedzkiego. Na interwencję w sprawie zatrzymanej partji nierogacizny oświadczono w M-stwi Spr.Zagran. Rzeszy wyraźnie, że władze niemieckie nie uznają świadectw weterynaryjnych władz kowieńskich, a jedynie świadectwa kłajpedzkie.-

Litwę Niemcy podzielili na dwie części: z Kraju Kłajpedzkiego przyjmują artykuły spożywcze, zaś z Wielkiej Litwy - nic, co jest sprzeczne zarówno z ogólnemi zasadami międzynarodowego wolnego tranzytu, jak też i traktatem litewsko-niemieckim i stanowi niedwuznaczny środek represji.-

W ostatnich czasach wreszcie komora celna w Królewcu jęły wymagać, by świadectwa pochodzenia towarów, importowanych z Litwy, wydane przez kowieńską Izbę Handlową, były legalizowane w poselstwie niemieckiem w Kownie, za co pobierana tam jest specjalna opłata. Zarządzenie to jest w jaskrawej sprzeczności z litewsko-niemieckim traktatem handlowym z 1928 r.-

Z a k a z N i e m i e c p r z e n o s z e n i a p r z e z g r a n i c ę t ł u s z c z u z L i t w y. Prasa kowieńska / z IX.34 r./: Jak wiadomo, władze niemieckie wydały dn.17 b.m. zarządzenie, zabraniające mieszkańcom pogranicza przenosić przez granicę z Litwy tłuszcz świński. Dotychczas każda rodzina posiadająca kartę żywnościową miała prawo przenosić tygodniowo z Litwy 1 kg tłuszczu. Obecnie w myśl wydanego rozporządzenia mieszkańcy pogranicza posiadający karty żywnościowe będą mieli prawo przenosić z Litwy: 1 funt mięsa, 2 funty kury, 5 funtów ziemniaków, 2 funty pszczelnego miodu, 2 litry mleka, 5 listrów owoców i bardzo małą ilość warzywa. Oprócz tego dozwolonem jest przenosic dziennie 1/2 litra mleka i 2 litry owoców. Nabyte z Litwy mięso, po stronie niemieckiej poddaje się oględzinom doktora weterynarji za co pobierana jest opłata w wysokości 15 fenigów za każdy funt.

W i e l k i e s o w i e c k i e z a k u p y w L i t w i e. Prasa kowieńska / z IX.1934 r./: Prasa sowiecka donosi, że jeszcze w roku bież. zamierzają sowieckie instytucje gospodarcze znacznie zwiększyć import zboża, bydła i produktów rolniczych z krajów bałtyckich, w tem również z Litwy.-

P r z y b y c i e s o w i e c k i e j d e l e g a c j i h a n d l o w e j d o L i t w y. Prasa kowieńska/ z X.1934 r./: W końcu października r.b. przyjeżdżała na Litwę delegacja sowiecka w celu podjęcia rokowań z "Maistasem" w sprawie nabycia bekonów, krów i t.d.

Z e r w a n i e l i t e w s k o - ł o t e w s k i e j u m o w y h a n d l o w e j p r z e z Ł o t w ę i n o w e r o k o w a n i a. "Tautos Ukis" Nr. 9 z września 1934 r.: Rząd łotewski zawiadomił rząd litewski, iż zrywa zawarty w dn.1.XII.33 r. traktat handlowy i porozumienie o małym ruchu granicznym. Traktat ten Łotwa zrywa z dniem 21 grudnia 1934 r. Postanowienie swe rząd łotewski motywuje tem, iż traktat ten, który miał na celu wyrównanie lit.-łotewskiego bilansu handlowego, w pierwszem półroczu 1934 r. przyniósł Łotwie straty. Z drugiej strony mały ruch graniczny przyczynił się do rozpowszechnienia się handlu spekulacyjnego, dezorganizującego łotewski rynek wewnętrzny.

Jednocześnie rząd łotewski wskazał na doniosłe znaczenie normalnych stosunków handlowych pomiędzy obu krajami i zaproponował niezwłoczne przystąpienie do rokowań w sprawie ustalenia nowych podstaw wzajemnych stosunków ekonomicznych.

M-stwo Spraw Zagran. czyni obecnie przygotowania do nowych rokowań ekonomicznych z Łotwą w sprawie przedłużenia umowy handlowej między obu państwami. Przewidzianem jest, że w skład delegacji litewskiej wejdą: dyr.Dep.Ekonomicznego M.S.Z. p.Kuzmickas i dyr.Dep.Handlu p.Norkajtis. Rokowania mają się rozpocząć w grudniu.-

S k ó r y  l i t e w s k i e  d o  A u s t r j i  i  C z e c h o s ł o w a c j i. Prasa kowieńska / z VIII.34 r./.: Powrócił z podróży do Austrji i Czechosłowacji właściciel garbarni w Szawlach przemysłowiec J.Frenkel. W obu krajach zawarł p.Frenkel umowy z firmami w sprawie zakupów znacznych ilości skór i artykułów skórzanych.-

T y t u ń  h o l e n d e r s k i  d o  L i t w y. Prasa kowieńska / z IX.34 r./: Tytuń wwożony jest obecnie do Litwy z Grecji, Bułgarji i in.państw wschodnich, z któremi Litwa nie posiada traktatów handlowych, skutkiem czego za wwożony tytuń pobierane jest cło trzykrotnie większe. Pozatem państwa eksportujące do Litwy tytuń nic w Litwie nic nabywają. Niedawno pewna firma holenderska zwróciła się do władz z prośbą wwozu tytoniu z Holandji. Wzamian za zezwolenie na wwóz tytoniu, firma proponuje nabywać litewskie towary eksportowe. Propozycja została potraktowana życzliwie i wkrótce dojdzie do rokowań w tej sprawie.

L i t e w s k o - d u ń s k i e  p o r o z u m i e n i e  h a n d l o w e. "Tautos Ukis" Nr.9 z września 1934 r.: Do Danji udała się delegacja litewska w składzie: dyr.Dep.Ekonomicznego MSZ S.Kuzmińskiego i dyr.Dep.Handlowego J.Norkajtisa. Delegacja prowadziła rokowania w sprawie zawarcia umowy kompensacyjnej. Postanowiono unikać na przyszłość wszelkich nieuzasadnionych ograniczeń handlowych i zawrzeć na przeciąg jednego roku umowę, która będzie można przedłużyć na dalsze lata.

## P R Z E M Y S Ł .

I l o ś ć  p r z e d s i ę b i o r s t w  h a n d l o w y c h  i  p r z e m y s ł o w y c h  w  L i t w i e. "Tautos Ukis" Nr. 9 z 1934 r.: Ilość przedsiębiorstw przemysłowych w Litwie w 1934 r. w porównaniu do 1933 r. wzrosła o 4%. Do dnia 1 sierpnia 1934 r. wykupiono 5.347 świadectw przemysłowych / w r.ub. - 5.103/. Ilość świadectw przemysłowych wykupionych w Kownie wynosi - 888, Kretyndze - 233, Poniewieżu - 302, Wiłkomierzu - 275 i t.p. Najbardziej wzrosła ilość przedsiębiorstw wyrębu lasu / 100%/, branży metalowej / 9% / oraz ubraniowej / 15% /. Zmniejszenie się liczby przedsiębiorstw handlowych daje się zauważyć prawie we wszystkich powiatach.-

P r z e m y s ł  l i t e w s k i  w  o k r e s i e  7  m i e s i ę c y  1 9 3 4 r. "M.Rytojsu" Nr. 69.: Przemysł litewski prawie wcale nie zmniejszył swej produkcji. Zmniejszyła się jedynie produkcja skór, wyrobów metalowych i mydła, natomiast zakłady tkackie zwiększyły swą produkcję. Wytwórczość cegielni i tartaków pozostała bez zmian. Produkcja artykułów akcyzowanych w tym okresie / w porównaniu do r.ub./ zmniejszyła się: o 12% produkcja piwa, 15% produkcja zapałek, 41 - tutek i o 6% produkcja tytoniu. Natomiast wzrosła o 10% przepakowanie herbaty, o 18% produkcja wina, o 2% produkcja wódki i o 15% produkcja spirytusu. W okresie od 1 stycznia do 15 sierpnia r.b. powstało w Litwie 11 nowych przedsiębiorstw przemysłowych o łącznym kapitale zakładowym 325.000 lt. W tymże okresie 1933 r. powstało 30 nowych przedsiębiorstw o kapitale sięgającym około 1 i pół milj.lt. Nadto w r.b. w Kraju Kłajpedzkim powstała instytucja kredytowa o kapitale pół miljona lt.-

R O L N I C T W O.

M l e c z a r s t w o./R o z w ó j w c i ą g u 10 - c i u l a t i s t a n o b e c n y/. Na podstawie artykułów prezesa "Pienocentrasa" p.Glemžy w "Liet.Žinios" Nr.199, "M.Rytojus" 61 i "Liet. Aidas" Nr.199:

Rozwój mleczarstwa na szerszą skalę rozpoczął się na Litwie od r.1923-go, kiedyto obecny premjer Tubelis, stając na czele "Lietukisa", sprowadził ze Szwecji pierwsze maszyny. Konkurowała z "Lietukisem" "Ukininkų Sajunga", która zakładała mleczarnie, kierując się celami politycznemi. W 1926 r. zjednoczono ogromną większość mleczarń w jedną organizację - dzisiejszy "Pienocentras". W 1928 r. "Ukininkų Sajunga" została zlikwidowana. W 1931 r. ceny na masło zaczęły spadać. Większość krajów wprowadziło na masło olbrzymie cła. Anglja, która nie ograniczyła importu, płaci ceny bardzo niskie/obecnie 1,20 - 1,40 lt.za kilo/. "Pienocentras" kupuje u włościan po 2,45 lt. W roku 1933-cim rząd wydał na premjowanie masła ok. 9-ciu milj.litów. W roku bieżącym wypadnie więcej jeszcze dopłacić, gdyż ceny upadły. Mimo ograniczeń, głównie ze strony Niemiec, masło litewskie zdobywa sobie miejsce na coraz to nowszych rynkach. Prócz Anglj która bierze masła najwięcej, importerami masła są: Palestyna,Syrja, Egipt i Portugalja.Obecnie dostarcza mleko 70000 roln.w 1825 punktac czynnych jest 240 mleczarń,w tem 153 parowych i 35 motorowych.Majątek wszystkich mleczarń stanowi wartość 13 i pół milj.litów. Ok.4 i pół milj. wynoszą własne ich kapitały. Za produkcję nabiału otrzymano już z zagranicy przeszło 290 milj.litów. Długi w Banku Ziemskim wynoszą ok.12 milj.litów. Ilość mleczarń w ostatnich czasach się nie zwiększa, a raczej zmniejsza dlatego, że "Pienocentras" stosuje zasadę wzmacniania słabszych mleczarń i łączy sąsiadujące ze sobą w jedne.

W ciągu 10-ciu lat eksportowano masła:

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| w 1924 r. | 523,9 | tonn | na | sumę | 3.956.500 | litów |
| " 1925 " | 932,3 | " | " | " | 7.148.400 | " |
| " 1926 " | 1.746,8 | " | " | " | 12.707.900 | " |
| " 1927 " | 2.051,3 | " | " | " | 13.565.000 | " |
| " 1928 " | 2.642,6 | " | " | " | 20.308.000 | " |
| " 1929 " | 4.083,7 | " | " | " | 31.376.100 | " |
| " 1930 " | 7.356,8 | " | " | " | 46.890,000 | " |
| " 1931 " | 8.705,2 | " | " | " | 47.196.000 | " |
| " 1932 " | 9.925,7 | " | " | " | 41.841.300 | " |
| " 1933 " | 9.679,7 | " | " | " | 22.931.600 | |
| Ogółem: | 47.548 | tonn | na | | 247.920.900 | litów. |

Ogromnie się poprawiła jakość wyrabianego masła. W 1928 r. wytwarzano masła pierwszego gatunku 17,8%, W r.1933-cim - 74,3.

Poza wytwórczością masła "Pienocentras" eksportuje jaja. W ciągu ostatnich 5-ciu lat eksportowano:w 1929 r. 360,720 sztuk , w 1930 - 1.567.460, w 1931 - 4.814.640, W 1932 - 8.757.360 i w 1933 r. - 7.523.280 sztuk jaj. Liczby powyższe musiałyby wyglądać o wiele bardziej imponująco, gdyby nie depresja gospodarcza,upadek konjunktury, zamknięcie rynków, spadek funta angielskiego.

Z b i o r y . "Lietuvos Žinios" Nr.198.: Niemal we wszystkich rejonach, za wyjątkiem wyłkowyskiego, marjampolskiego i koszedarskiego zbiory ozimej pszenicy i żyta wypadły lepiej, niż w roku ubiegłym. Znacznie gorzej wypadły zbiory siana i koniczyny. Wyniosły one w r.b. w niektórych miejscowościach zaledwie połowę zbiorów zeszłorocznych.

W porównaniu z 1933 r. urodzaj żyta był w r.b. o 19% większy, niż w r.ub., pszenicy o 14%, owsa o 14%, jęczmienia o 13%, kartofli o 37%, włókna lnianego o 8%, nasienia lnu o 12%.

D y r. D e p. R o l n e g o A. V i e n o ž i n s k i s o c e n a c h z b o ż a. "Tautos Ukis" Nr.9.: W związku z nowym urodzajem ceny żyta spadły do 5-6 lt. Rząd pragnąc uspokoić rolników ustalił cenę żyta na 7,25 lt., zaś pszenicy na - 9 lt. Ceny te mogą być podwyższane, lecz nie mogą być zmniejszane. Rozporządzenie rządu nie obejmuje cen zboża i jęczmienia, gdyż nie zachodzi ku temu potrzeba. Cena cnt.owsa wynosiła 6,5 -7 lt ., jęczmienia -6,5 - 8 lt.-

U r o d z a j w K r a j u K ł a j p e d z k i m w 1 9 3 4 r. "Tautos Ukis" Nr. 9 z 1934 r.: Według informacyj Centralnego Biura Statystycznego obszar zasiewów tegorocznych w Kraju Kłajpedzkim wyniósł 56.000 ha / w 1933 r. - 55.000 ha/. W porównaniu do r.ub. w roku bież. wzrósł obszar zasiewów zbóż chlebnych, natomiast zmniejszył się obszar zasiewów zbóż jarych / owsa i jęczmienia/. Tłumaczy się to zmniejszeniem się rynków zbytu dla owsa i jęczmienia. Wyniki młócki próbnej wskazują na urodzaj lepszy, niż w r.ub. Według oceny prowizorycznej w r.b. z 1 ha otrzyma się 16,7 podwójnych centnarów żyta / czyli o 3,7% więcej niż w r.ub./, pszenicy ozimej - 16,4 cnt.podwójnych z 1 ha / o 14,7% więcej niż w r.ub./, 16,6 jęczmienia z 1 ha / o 0,6% więcej niż w r.ub./. Ogółem w r.b. urodzaj zbóż chlebnych wynosi ok.33.000 cnt. podwójnych więcej,niż w 1933 r. Urodzaj innych zbóż przewyższa urodzaj zeszłoroczny o 12.000 centnarów podwójnych.-

O b s z a r z a s i e w ó w w L i t w i e w 1 9 3 4 r o k u. "Lietuvos Aidas" Nr.179.: Według danych Centr.Biura Statystycznego w r.b. obsiano 2.200.080 ha. Ugory wynoszą 437.410 ha. A zatem w r.bież. obszar zasiany jest o 0,6% większy, a obszar ugorów o 0,5% mniejszy niż w r.ub. Obszar ziemi uprawianej wynosi w r.b. 2.637.490 ha. Obszar, na którym zasiano żyto wynosi 495.610 ha, pszenicą - 207.970 ha, jęczmieniem - 203.610 ha, owsem -328.540 ha, kartoflami - 182,810 ha, lnem - 60.740 ha, koniczyna i inne rośliny pastewne - 387.860 ha, rośliny motylkowe - 199.600 ha, inne zasiewy - 133.340 ha.

E k s p o r t z b o ż a w c i ą g u p i e r w s z y c h 3 - c h k w a r t a ł ó w 1 9 3 4 r. "Liet.Aid." Nr.137.: W ciągu trzech pierwszych kwartałów 1934 r. litewski eksport zboża wyniósł 7.308,7 tonn zboża wartości 1.615,4 tys.litów / w 1933 r. - 3.939,2 tonn wartości - 861,0 tys.lt./.-

E k s p o r t ż y t a. "Tautos Ukis" Nr. 9 z 1934 r.: Urodzaj żyta w 1934 r. był w Litwie lepszy niż w r.ub. Skonsumowanie całego urodzaju żyta w kraju jest niemożliwe. W związku z tem "Lietukis" zajął się kwestją eksportu żyta. W październiku r.b. wywieziono do Estonji 1.00 tonn, zaś do Belgji - 200 tonn żyta. Przewidywane są dalsze transporty żyta litewskiego zagranicę.-

"L i e t u v o s Ż i n i o s" w s p r a w i e m o n o p o l u z b o ż o w e g o. "Liet.Żinios" / z VIII.34 r./ wskazuje na niebywały przy tegorocznym urodzaju spadek cen zboża. Producenci rolni będą zmuszeni wyzbyć się swych plonów zabezcen, podczas gdy ceny towarów przez nich nabywanych są nadal sztucznie utrzymane na dawnym poziomie i nie wykazują tendencyj zniżkowych. Pismo wyraża pogląd, że wobec tego należałoby również sztucznie podnieść ceny zboża przez wprowadzenie monopolu zbiorowego. Plony nabywałaby od producentów specjalnie w tym celu utworzona instytucja, któraby ustaliła ceny, odpowiadające bardziej niż dzisiejsze potrzebom rolnika i cenom towarów przezeń nabywanych. Nie zachodzi tu obawa podrożenia pieczywa, które wcale nie staniało przy spadku cen zboża. Dzięki podwyższeniu cen zboża, rolnicy zwiększyliby swą siłę nabywczą z korzyścią dla wszystkich gałęzi gospodarstwa krajowego. Z obecnego spadku cen korzystają tylko poszczególni spekulanci, rolnicy zaś ponoszą wielkie straty. Pismo wzywa do zastanowienia się nad potrzebą powołania w tej lub innej formie regulatora cen produktów ludności rolniczej, która obecnie wpada w coraz cięższą sytuację, skutkiem wzrastającej wciąż różnicy między cenami towarów rolniczych i przemysłowych.-

E k s p o r t p r o d u k t ó w r o l n y c h. /Referaty J.Łapenasa, J.Glemży i J.Urmanasa w Litewskiej Izbie Rolniczej z dn. 4.X.1934 r./ "Tautos Ukis" Nr. 9 z 1934 r.:

Ś w i n i e. W ciągu ostatnich dwóch lat rozwinął się eksport bekonów. Przed wprowadzeniem kontyngentów w Anglji, Litwa eksportowała zgórą 500 tys.świń, którą to liczbę świń Litwa może wyhodować rocznie nawet przy najgorszym urodzaju. Przy pomyślnych warunkach liczba ta mogłaby być nawet potrojona. Wobec jednak kontyngentów angielskich roczny wywóz świń do Anglji musi się ograniczyć do 170.000 sztuk świń bekonowych. Obecnie, pomimo poszukiwań innych rynków zbytu, roczna nadprodukcja świń wynosi w Litwie ok.100 tys.

Racjonalne postawienie eksportu świń i bekonów wymaga obecnie uruchomienia odpowiedniej ilości chłodni oraz okrętów zaopatrzonych w chłodnie.

T r z o d a r o g a t a. Dla trzody rogatej rynki zbytu prawie wcale nie istnieją. Dotąd Niemcy przyjmowały ok.7.000 sztuk rocznie, obecnie jednak to się skończyło. Pozatem ceny rogacizny są nazbyt niskie, gdyż wynoszą 15,20 lt za centnar. Pewna ilość mięsa wołowego idzie na rynek sowiecki, lecz są to tranzakcje sporadyczne.

C i e l ę t a. Nie posiadają wcale rynku zbytu, gdyż rynek niemiecki zamknął się. Wobec tego hodowla rogacizny i cieląt powinna się ograniczyć do potrzeb rynków wewnętrznych.-

P t a c t w o. Dotąd w Litwie małą uwagę zwracano na hodowlę drobiu. Doniedawna konjunktura w tej dziedzinie była przyjazna. Obecnie jednak i ta gałęź eksportu kurczy się, a stali odbiorcy drobiu posiadają już swych stałych dostawców. Wobec tego Izba Rolnicza musiałaby pouczyć rolników, co do sposobów hodowli i uszlachetnienia rasy młodych. Jednocześnie należałoby zająć się eksportem jaj, który jest z tą dziedziną ściśle związany.-

K o n i e. Pomimo panującego w Litwie przekonania, że hodowla koni na eksport nie ma widoków powodzenia, rolnicy litewscy zajmowali się hodowlą koni, na czem wygrali, gdyż obecnie konie posiadają dość dobry popyt.

P r o d u k t y m l e c z n e. Litwa posiada naturalne sprzyjające warunki dla gospodarki mlecznej. Eksport masła w Litwie do 1933 r. stale wzrastał. Ostatnio jednak nieco się zmniejszył. Wielką trudność stanowią wygórowane cła, które, jak np.Niemcy z 27,5 marek za 100 kg w 1931 r. zwiększyli obecnie do 170 marek. Litwa dotąd eksportowała ok.10.000 tonn masła rocznie. Jest to zbyt mało jednak nie należy przewidywać przekroczenia tej liczby. Objawem niekorzystnym jest zbyt wielkie uzależnienie eksportu masła litewskiego od rynku angielskiego.

J a j a . Rynki zbytu jaj są bardzo ograniczone. Obecnie Litwa może sprzedać ogółem ok.85 milj.sztuk rocznie, co wskazuje na możliwości rozwoju tej gałęzi eksportu. Jednakże eksport jaj litewskich wymaga uporządkowania.

L e n . Do chwili rozpoczęcia się kryzysu len był podstawą eksportu litewskiego. Sumy wyręczone z eksportu lnu wynosiły 86 milj.lt. rocznie, co stanowiło 34% całego eksportu litewskiego. Obecnie eksport lnu spadł do 12 milj.lt. rocznie, co stanowi zaledwie 6% całego eksportu litewskiego. W związku z tem zmniejszyła się hodowla lnu, a gdyby nawet konjunktura w tym roku się poprawiła, to jednak eksport lnu nie mógłby przewyższyć przeciętnie 8 tys. tonn włókna lnianego oraz 6 -8 tys. tonn siemienia lnianego, co przy obecnych cenach przyniosłoby ok.12 -15 milj.lt. Pomimo ograniczeń finansowych len cieszy się na rynkach zagranicznych popytem. Ponieważ doniedawna rynek angielski pochłaniał ok.40% całego lit. eksportu lnu, to też licencje importowe Niemiec dotknęły w znacznym stopniu litewski eksport lnu. Powstaje potrzeba protegowania gospodarki lnianej w Litwie oraz odpowiedniej reklamy.

Z b o ż e. Ponieważ lit.eksport zboża posiadał dotąd charakter tranzakcyj sporadycznych, uniemożliwiło to nawiązanie stałych kontaktów. W okresie jednak 1929 - 31 Litwa dała poznać swe zboże na rynkach zachodnio-europejskich. Potem jednak kontakt znowu się urwał. Sprawa eksportu owsa i jęczmienia nie jest jeszcze wyjaśniona.Natomiast całkiem pomyślnie przedstawia się eksport siemienia, koniczyny i wyki, których urodzaj w Litwie w r.b. był bardzo pomyślny.

O w o c e i j a r z y n y. Pomimo, że Litwa sama przeważnie importuje owoce i jarzyny, jednakże może ona eksportować takie artykuły, jak truskawki, suszone jagody leśne, ogórki i kartofle. Ponieważ jednak ta gałęź eksportu nie jest w Litwie wcale zorganizowana, może ona dać jakieś wyniki jedynie przy bardzo dobrej konjunkturze. Nie lepiej przedstawia się również eksport jabłek /marmolady/, których odbiorcą były dotąd Niemcy. Rynek niemiecki jest dziś niedostępny, zaś litewskie gatunki jabłek są zbyt nietrwałe, aby można je było eksportować do dalszych krajów.

W związku z wymienionemi powyżej trudnościami w dziedzinie eksportu, powstaje w Litwie tendencja zwrócenia całej uwagi na eksport fabrykatów.-

Działalność "Maistasa" za I-sze półrocze 1934 r. "Lietuvos Żinios" Nr.161.: Za I-sze półrocze 1934 r. zużył "Maistas" trzody chlewnej 202.276 sztuk, bydła 10.822 szt., cieląt i owiec - 19.822 szt. Z tego eksportowano w postaci bekonów 8.398.869 kg.-

Działalność "Maistasa" w ciągu I-szych 7 miesięcy 1934 r. Komunikat urzędowy.: Handel w r.b., podobnie, jak w roku ubiegłym jest nikły. Obroty handlu wewnętrznego zmalały spowodu mniejszej siły nabywczej spożywców. Handel eksportowy znów napotyka na trudności w postaci nowych ograniczeń walutowych niektórych krajów, zwłaszcza Niemiec. Jedynie w sierpniu, gdy wzrosły ceny na zboże na rynku światowym, handel zbożem nieco się ożywił.- Spółka akcyjna "Maistas", będąca głównym nabywcą bydła na rynku litewskim, a jednocześnie będąca jedynym eksporterem bydła, zużyła w swych rzezniach w ciągu pierwszych siedmiu miesięcy 1934 r. następujące ilości bydła:

| Ilość bydła. | 1934 r. | 1933 r. | 1932 r. |
|---|---|---|---|
| Świnie | 214.100 | 270.450 | 327.620 |
| Bydło | 12.100 | 11.950 | 12.880 |
| Cielęta i owce | 22.100 | 22.000 | 22.700 |
| Ogółem: | 248.300 | 304.400 | 363.200 |

Z powyższego wynika, że w ciągu 7 mies.r.b. zużył "Maistas" bydła o 21% mniej, niż w tym samym czasie r.ub. i o 36% mniej, niż w tym samym czasie 1932 r.

Działalność T-stwa "Maistas" w sierpniu 1934 r. "Tautos Ukis" Nr. 9 z 1934 r.: W ciągu sierpnia r.b. rzeźnie "Maistasa" pochłonęły 27.512 sztuk świń, 1.907 szt.trzody, 2.478 sztuk owiec i cieląt - ogółem 31.897 sztuk. Z tej liczby zagranicę wyeksportowano: 1.077.175 kg bekonów, 60.000 kg. - tłuszczu topionego, 1.176 sztuk żywych świń, 12.000 kg skór, 10.000 - jelit wyprawnych i pęcherzy, 7.440 pudełek konserw mięsnych. Ogółem na sumę 2.768.000 lt. Zakup świń bekonowych w r.b. odbywał się pomyślnie, gdyż podaż mniej więcej odpowiadała zapotrzebowaniu. Rynek bekonowy w Anglji uległ polepszeniu. Cena na bekony litewskie z 76,7 szylingów, wzrosła do 91,5 szylingów. Sprzedaż wyrobów mięsnych na rynku krajowym w porównaniu do r.ub. wzrosła o 50%.-

Działalność T-stwa "Maistas" we wrześniu 1934 r. "Liet.Aid." Nr.243.: W ciągu września r.b. rzeźnie T-stwa "Maistas" pochłonęły 30.614 sztuk świń, 2.126 sztuk trzody, 2.439 szt. cieląt i owiec. Ogółem 35.179 szt. Z tej liczby zagranicę wywieziono 736.497 kg bekonów, 7.051 sztuk żywych świń, 15.000 kg jelit i pęcherzy wyprawnych, 8.500 pudełek konserw, 10.000 kg tłuszczu, 15.000 kg skór, na ogólną sumę 2.025.000 lt.-

Rokowania handlowe delegacji sowieckiej z "Maistasem". Prasa kowieńska / z X.1934 r./: Sowieccy przedstawiciele handlowi prowadzili w październiku rokowania z "Maistasem" w sprawie zakupu w Litwie nowego transportu świń rozpłodowych i na słoninę.-

Zezwolenie Niemiec na tranzyt świń i t. Prasa kowieńska z XI.: "Maistas" otrzymał od rządu niemieckiego zezwolenie na przewóz przez Niemcy świń z Kraju Kłajpedzkiego do zagłębia Saary, Czechosłowacji i Austrji. Pozatem Niemcy udzielili zezwolenia na przewóz przez Niemcy gęsi z Wielkiej Litwy do Czechosłowacji. Otrzymano również zezwolenie na wwóz do Niemiec niewielkiej ilości słoniny litewskiej, którą dostarczy "Maistas".-

Umowa z Sowietami w sprawie sprzedaży nogacizny rozpłodowej. Prasa kowieńska / z IX /: Jeszcze latem "Maistas" zawarł umowę z Sowietami. Zgodnie z tą umową ma on dostawić przeszło 1.000 krów, byków i cieląt.

## L A S Y , GOSPODARKA, PRZEMYSŁ i HANDEL.

G o s p o d a r k a l e ś n a n a L i t w i e ."Liet.Aid. Nr. 240.: W starożytności Litwa pokryta była puszczami. Jeszcze w połowie XIX w. puszcze pokrywały niemal połowę powierzchni Litwy. Po zniesieniu pańszczyzny pozostało 1/3 powierzchni zalesionej, ok.1890 r. - 1/4 / 25 -26%/, przed wojną światową - ok.1/5 /20 - 22%/, po wojnie - 1/6 / 16%/. Innemi słowy, w ciągu ostatniego stulecia obszar lasów zmniejszył się 3 -4-krotnie.

W starożytności niemal wszystkie lasy należały do szlachty. Po 1831 i 1863 r. rząd rosyjski skonfiskował wiele lasów. Przed wojną światową niemal połowa lasów należała do rządu. Obecnie po reformie rolnej pozostało w prywatnych rękach zaledwie 1/10 lasów.

Obszar lasów prywatnych wciąż maleje, pomimo najostrzejszych zakazów. W związku z tem zwiększa się obszar ziemi uprawnej. Jeszcze wiele czasu upłynie zanim proces kurczenia się stanu zalesienia ustanie. Podstawą dobrobytu kraju jest rolnictwo. Jednak rolnictwo wiąże się ściśle z gospodarką leśną.

E k s p l o a t a c j a l a s ó w. "Lietuvos Aidas" Nr. 161.: Rząd sprawuje obecnie nadzór nad 887.598 ha lasów, nie licząc lasów prywatnych. Na tym obszarze lasy zajmują 681.176 ha, poręby i polany - 69.582 ha, łąki torfowiska, wody - 136.840 ha.

W latach ostatnich wyrąbano lasów:

| | |
|---|---|
| 1930 r. . . . . . . . . . . . . | 2.239.617 festmetrów |
| 1931 r. . . . . . . . . . . . . | 2.802.564 " |
| 1932 r. . . . . . . . . . . . . | 2.203.604 " |
| 1933 r. . . . . . . . . . . . . | 2.673.560 " |
| O g ó ł e m | 2.479.836 festmetrów. |

Departament Leśny wyznaczył już normy wyrębu na 1936 i 1937 r. W tych latach będzie się wyrębywało po 1.736.000 festmetrów lasu.

Około 75% wyrębywanego lasu zużywa się wewnątrz kraju. Na eksport zuzywa się 25%.

Dochody z lasów w ostatnich latach wynoszą:

| | |
|---|---|
| 1930 r. . . . . . . . . . . | 25.732.200 lt. |
| 1931 r. . . . . . . . . . . | 23.004.700 " |
| 1932 r. . . . . . . . . . . | 15.076.700 " |
| 1933 r. . . . . . . . . . . | 16.164.000 " |

P r z e m y s ł t a r t a c z a n y w L i t w i e."M.Rytojus" 76: Przemysł drzewny w Litwie zatrudnia 4000 robotników,a roczna jego produkcja wynosi ok.30 milj.lt. Większość tartaków koncentruje się w Kr.Kłajpedzkim,reszta zaś w Kownie,Marjampolu i Możejkach.Liczba tartaków wzrasta, a roczna ich produkcja sięga 19 milj.litów.-

E k s p o r t d r z e w a w I - s z e m p ó ł r o c z u r. b. "L.Aid." 228:Najważniejszymi odbiorcami drzewa lit.są Anglja i Niemcy.W ciągu I-go półrocza 1934 r.wywieziono zagranicę 149.717,0 tonn drzewa na sumę 9.513,8 tys.lt./w tymże okresie 1933 r. - 103.321,3 tonn na 5.416,9 tys.lt.,zaś w 1932 r.- 73.929,2 tonny na 5.574,8 tys. lt./. W pierszem półroczu 1934 r. wywieziono ponadto 32.054,4 tonny celulozy na 7.832,9 tys.lt.oraz 2.609,3 to.forniru na 3.142,1 tys.lt.

S p ł a w d r z e w a n a r z e k a c h l i t .w o k r e s i e 1 9 3 1 - 1 9 3 3 r."L.Aid." 243:W 1931 r. spław drzewa na rzekach lit.wyniósł 17.819 mtr.sześć./erdmetrów/,w 1932 - 36.042 i w 1933 r. - 88.723 mtr.sześc.-

N i e w y p ł a c a n i e n a l e ż n o ś c i z a m a t e r - j a ł d r z e w n y d o s t a r c z o n y N i e m c o m:Właściciele kłajpedzkich tartaków w znacznej mierze związani byli z rynkiem niemieckim. Obecnie, gdy Niemcy zaczęły utrudniać wywóz waluty do Litwy, większe sumy kłajpedzkich tartaków zostały "zamrożone" w Niemczech. W związku z tem właściciele tartaków robią kroki w odpowiednich instytucjach, aby pomóc im w wycofaniu "zamrożonych" sum.-

# L A S Y

## GOSPODARKA, PRZEMYSŁ i HANDEL.

G o s p o d a r k a l e ś n a n a L i t w i e. "Liet.Aid. Nr. 240.: W starożytności Litwa pokryta była puszczami. Jeszcze w połowie XIX w. puszcze pokrywały niemal połowę powierzchni Litwy. Po zniesieniu pańszczyzny pozostało 1/3 powierzchni zalesionej, ok.1890 r. - 1/4 / 25 - 26%/, przed wojną światową - ok.1/5 /20 - 22%/, po wojnie - 1/6 /16%/. Innemi słowy, w ciągu ostatniego stulecia obszar lasów zmniejszył się 3 - 4-krotnie.

W starożytności niemal wszystkie lasy należały do szlachty. Po 1831 i 1863 r. rząd rosyjski skonfiskował wiele lasów. Przed wojną światową niemal połowa lasów należała do rządu. Obecnie po reformie rolnej pozostało w prywatnych rękach zaledwie 1/10 lasów.

Obszar lasów prywatnych wciąż maleje, pomimo najostrzejszych zakazów. W związku z tem zwiększa się obszar ziemi uprawnej. Jeszcze wiele czasu upłynie zanim proces kurczenia się stanu zalesienia ustanie. Podstawą dobrobytu kraju jest rolnictwo. Jednak rolnictwo wiąże się ściśle z gospodarką leśną.

E k s p l o a t a c j a l a s ó w. "Lietuvos Aidas" Nr. 161.: Rząd sprawuje obecnie nadzór nad 887.528 ha lasów, nie licząc lasów prywatnych. Na tym obszarze lasy zajmują 681.176 ha, poręby i polany - 50.562 ha, zaś torfowiska, wody - 156.840 ha.

W latach ostatnich wyrąbano lasów:

| | | |
|---|---|---|
| 1930 r. | 2.239.517 | festmetrów |
| 1931 r. | 2.302.564 | " |
| 1932 r. | 2.303.604 | " |
| 1933 r. | 2.673.350 | " |
| O g ó ł e m | 9.479.035 | festmetrów. |

Departament Leśny wyznaczył już normy wyrębu na 1936 i 1937 r. W tych latach będzie się wyrębywało po 1.736.000 festmetrów lasu.

Około 75% wyrębywanego lasu zużywa się wewnątrz kraju. Na eksport zużywa się 25%.

Dochody z lasów w ostatnich latach wynoszą:

| | |
|---|---|
| 1930 r. | 28.732.200 lt. |
| 1931 r. | 25.004.700 " |
| 1932 r. | 15.076.700 " |
| 1933 r. | 16.164.000 " |

P r z e m y s ł t a r t a c z a n y w L i t w i e. "M.Rytojus" 76: Przemysł drzewny w Litwie zatrudnia 4000 robotników, a roczna jego produkcja wynosi ok.30 milj.lt. Większość tartaków koncentruje się w Kr.Kłajpedzkim, reszta zaś w Kownie, Marjampolu i Możejkach. Liczba tartaków wzrasta, a roczna ich produkcja sięga 18 milj.litów.-

E k s p o r t d r z e w a w I - s z e m p ó ł r o c z u r. b. "L.Aid." 228: Największymi odbiorcami drzewa lit. są Anglja i Niemcy. W ciągu I-go półrocza 1934 r. wywieziono zagranicę 149.717,0 tonn drzewa na sumę 9.513,8 tys.lt./w tymże okresie 1933 r. - 103.321,3 tonn na 5.416,9 tys.lt., zaś w 1932 r. - 73.929,2 tonny na 5.574,6 tys. lt./. W pierwszem półroczu 1934 r. wywieziono ponadto 32.054,4 tonny celulozy na 7.832,0 tys.lt. oraz 2.909,3 to. forniru na 3.142,1 tys.lt.

S p ł a w d r z e w a n a r z e k a c h l i t. w o k r e s i e 1 9 3 1 - 1 9 3 3 r. "L.Aid." 243: W 1931 r. spław drzewa na rzekach lit. wyniósł 17.819 mtr.sześć./kubometrów/, w 1932 - 26.042 i w 1933 r. - 38.723 mtr.sześc.-

N i e w y p ł a c a n i e n a l e ż n o ś c i z a m a t e r j a ł d r z e w n y d o s t a r c z o n y N i e m c o m. Właściciele kłajpedzkich tartaków w znacznej mierze związani byli z rynkiem niemieckim. Obecnie, gdy Niemcy zaczęły utrudniać wywóz waluty do Litwy, większe sumy kłajpedzkich tartaków zostały "zamrożone" w Niemczech. W związku z tem właściciele tartaków robią kroki w odpowiednich instytucjach, aby pomóc im w wycofaniu "zamrożonych" sum.-

R Y B O Ł Ó S T W O .

R y b o ł ó s t w o i g o s p o d a r s t w a s t a w o w e w L i t w i e. "Dzień Kowieński" Nr.Nr. 189,190 i 191.:

Litwa posiada dla rybołóstwa warunki bardzo dobre.
Przestrzeń rybołóstwa w Litwie przedstawia się obecnie następująco:

| | W i e l k a L i t w a. | | | Kraj | Ra - |
|---|---|---|---|---|---|
| | rządowe. | prywatne. | razem. | Kłajpedz. | zem. |
| 1. Wybrzeże morza Bałtyckiego - km. | - | - | 25 | 70 | 95 |
| 2. Zatoka Kurońska - ha . . . . . . . | - | - | - | 41.292 | 41.292 |
| 3. Jeziora - ha . . | 48.465 | 13.065 | 61.530 | 700 | 62.230 |
| 4. Rzeki - ha . . . | 7.731 | 12.269 | 20.000 | 3.091 | 23.091 |
| 5. Gospodarstwa stawowe - ha . . . | 376 | 1.124 | 1.500 | - | 1.500 |

Razem 128.113 ha i 95 km wybrzeża morskiego.-

Na wybrzeżu Bałtyckiem Kraju Kłajpedzkiego w ostatnich latach wyławiano ryby:

| L a t a | 1927 | 1928 | 1929 | 1930 | 1931 | 1932 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Ilość w 1.000 kg . . . | 302,5 | 434,3 | 575,4 | 496,4 | 523,4 | 747,6 |
| Wartość w 1.000 lt. | 416,7 | 595,9 | 735,0 | 607,2 | 469,5 | 400,2 |

W zatoce Kurońskiej wyławiano ryby:

| L a t a | 1927 | 1928 | 1929 | 1930 | 1932 |
|---|---|---|---|---|---|
| Ilość w 1.000 kg. | 1.105,6 | 764,9 | 838,6 | 802,5 | 1.042,3 |
| Wartość w 1.000 lt. | 895,5 | 713,3 | 839,0 | 726,9 | 440,4 |

Badania wykazały, że wybrzeże litewskie pod względem znajdującego się na niem pożywienia dla ryb nie jest wcale gorsze od duńskiego, a nawet w wielu miejscach znacznie lepsze. W okolicach portu na Świętej możnaby rocznie wyławiać około 2 milj. kg. ryby. Ilości ryby: 1. z jezior wyławia się w przybliżeniu 900.000 kg. rocznie; 2. z rzek 1.500.000 kg; 3. ze sztucznych stawów - 200.000 kg. Średnia ilość ryby, wyławianej w wodach litewskich wynosi około 3,5 milj.kg rocznie.

Eksport ryby stanowi pozycję niedużą, a mianowicie w poszczególnych latach wynosił:

| L a t a | 1927 | 1928 | 1929 | 1930 | 1931 | 1932 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Ilość w 1.000 kg. | 175,4 | 135,3 | 100,0 | 172,7 | 186,9 | 206,4 |
| Wartość w 1.000 lt. | 426,6 | 433,7 | 257,5 | 379,4 | 298,6 | 215,4 |

Ilość importowanej ryby ostatnio nieco się zwiększył, natomiast znacznie się zmniejszył import śledzi. Import ryby marnowanej i wędzonej:

| L a t a | 1927 | 1928 | 1929 | 1930 | 1931 | 1932 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Ilość w 1.000 kg. | 281,1 | 269,9 | 255,9 | 294,1 | 303,1 | 301,4 |
| Wartość w 1.000 lt | 434,4 | 436,5 | 469,3 | 476,8 | 421,6 | 295,8 |

Import śledzi:

| Lata | 1927 | 1928 | 1929 | 1930 | 1931 | 1932 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Ilość w 1000 kg. | 15.548,0 | 14.596,3 | 18.351,0 | 15.411,0 | 11.541,2 | 10.916,7 |
| Wartość w 1000 lt. | 9.117,4 | 8.756,3 | 11.057,2 | 9.404,2 | 6.119,4 | 4.235,1 |

Ilość spożywanej ryby miejscowego pochodzenia stanowi w Litwie około 2 kg na mieszkańca rocznie. W porównaniu z krajami zachodniemi, jest to bardzo mało. Naprzykład w Danji ilość ta wynosi przeciętnie 12 kg. Ponieważ ryby są pożywieniem bardzo zdrowem, należałoby dążyć do możliwie dużego zużycia jej na miejscu. Należy pamiętać jeszcze o tem, że ludność pozostawiłaby wtedy mięso i inne artykuły spożywcze na eksport, co znacznie mogłoby wpłynąć na polepszenie bilansu. Według obliczeń dr.Blegvad'a i innych, przy racjonalizacji rybołóstwa ilość wyławianej ryby możnaby zwiększyć do 8.000.000 kg rocznie. Ilość stawów rybnych możnaby zwiększyć do 50.000 ha, co przy przeciętnym przyroście 100 kg z ha, dałoby rocznie 5.000.000 kg ryby hodowlanej.

## PORT KŁAJPEDZKI.
## ŻEGLUGA MORSKA.

**Rozbudowa portu kłajpedzkiego**."L.Aid." 154: W 1932 r. zbudowany został nowy basen w porcie kłajpedzkim. Obecnie prowadzone są prace nad pogłębieniem tego basenu. Dla umożliwienia dojścia większym okrętom część basenu pogłębiona została do 8,5 mtr.-

**Rozwój portu kłajpedzkiego**: W porcie kłajpedzkim zakładane są nowe urządzenia. W tych dniach odbyły się przetargi dla przekazania prac przygotowawczych dla ustawienia nowych dźwigów. Koszta prac wyniosą przeszło 300.000 lt. Pozatem w nowym i zimowym porcie zostanie zbudowanych kilka większych składów.-

W ciągu ubiegłego dziesięciolecia na rozszerzenie i podniesienie portu kłajpedzkiego wydano 27.285.429,45 lt. Wpływy zaś eksploatacji portu w pomienionym czasie wynosiły 5.050.664,25 lt. Przed wojną co roku zawijało przeciętnie do portu kłajpedzkiego 774 statków; w czasie od 1924 do 1928 r. - 763, od 1929 do 1933 r. już 986. W okresie od 1900 do 1914 r. importowano corocznie przez port kłajpedzki 311.774 tonn towarów, eksportowano zaś 352.117 to. W czasie od 1924 r. do 1928 import wyniósł 398.072 tonn, eksport zaś - 149.784 to. Od 1929 do 1933 r. importowano 541.200 to., eksportowano zaś 211.709.-

**Linje kolejowe w nowym porcie kłajpedzkim**."Liet.Aidas" Nr.154: W nowym porcie kłajpedzkim na wybrzeżach wschodniem i południowem montowane są linje kolejowe przyczem na wybrzeżu wschodniem 3 linje zaś na południowem 2 linje kolejowe. Po wybudowaniu linij kolejowych zmontowane zostaną na wybrzeżu wschodniem 3 dźwigi.-

**Ruch okrętów w porcie kłajpedzkim w okresie pierwszych 9-ciu mies.1934 r. w porównaniu z tym samym okresem 1933 r.**"Statistikos Biuletenis" Nr.10 z 1934 r.:

| Kraje | Wjazd liczba okrętów 1934 r. | Wjazd liczba okrętów 1933 | Wjazd Netto/1000 t 1934 r. | Wjazd Netto/1000 t 1933 r. | Wyjazd l.okrętów 1934 r. | Wyjazd l.okrętów 1933 r. | Wyjazd Netto/1000 t 1934 | Wyjazd Netto/1000 t 1933 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Danja | 59 | 44 | 35,6 | 19,5 | 59 | 46 | 35,6 | 20,5 |
| W.Brytanja | 61 | 52 | 63,24 | 65,3 | 60 | 52 | 62,0 | 20,5 |
| Estonja | 9 | 12 | 1,36 | 5,0 | 9 | 11 | 1,34 | 4,2 |
| Łotwa | 19 | 22 | 16,0 | 14,7 | 19 | 21 | 15,92 | 13,7 |
| Litwa | 39 | 36 | 19,7 | 21,0 | 40 | 37 | 20,0 | 21,4 |
| Norwegja | 32 | 24 | 28,3 | 21,5 | 32 | 24 | 27,7 | 21,7 |
| Holandja | 31 | 38 | 4,4 | 6,5 | 35 | 44 | 8,5 | 7,1 |
| Szwecja | 175 | 197 | 93,2 | 81,5 | 175 | 196 | 94,8 | 79,1 |
| Niemcy | 304 | 380 | 151,5 | 192,1 | 305 | 388 | 149,7 | 196,3 |
| Inne kraje | 56 | 27 | 66,8 | 40,8 | 55 | 25 | 66,84 | 40,7 |
| Razem: | 785 | 832 | 480,1 | 465,9 | 789 | 844 | 482,4 | 468,1 |

K O M U N I K A C J A.

2 m i l j . l i t ó w n a d r o g i .Tegoroczny budżet wydatków nadzwyczajnych M-stwa Komunikacji przewiduje sumę 2.091.000 litów na przeprowadzenie, utrzymanie i naprawę dróg lądowych i mostów. M.in. 1.620.000 litów przeznaczonych jest na naprawę i utrzymanie szos. 436.000 lt.- na naprawę i utrzymanie ogrodzeń, dróg i mostów, 5.000 lt. na badanie szos i mostów i sporządzanie odpowiednich projektów.-

R o z p o c z ę c i e b u d o w y s z o s y K o w n o - R e m i g o ł a - P o n i e w i e ż .Szosa Poniewież-Kowno została zaakceptowana. Od połowy września dokonują się wstępne roboty.-

B u d o w a s z o s y B i r ż e - W o b o l n i k i .została przesądzona. Narazie przeprowadza się 6 km, co będzie kosztowało 60 tys. litów. M-stwo Spraw Wewn. udzieli kredytów.-

S z o s a K o w n o - B o p t y przeprowadzała się jesienią w szybkiem tempie. Prasa podawała liczbę zatrudnionych w ilości 300 osób. Kowno-Bopty jest to tylko odcinek projektowanej szosy z Kowna do Kłajpedy. Koszt szosy Kowno-Gryszkalnie ma wynieść 5 milj.litów /Gryszkalnie znajdują się na granicy Kraju Kłajpedzkiego z Wielką Litwą/.-

P r z e b u d o w a k o l e i S z a w l e - B i r ż e n a s z e r o k o t o r o w ą . Prasa podaje, że przebudowa toru kolejowego na linji Szawle-Birże jest już na ukończeniu. Jest to przebudowa wąskiego toru na szeroki. Materjał zebrany ma być użyty na budowę kolei wąskotorowej Rakiszki-Jeziorosy. Na nowej linji zbudowano kilka nowych mostów.-

D o k o ł a b u d o w y w ą s k o t o r o w e j l i n j i k o l e j o w e j S k o p i s z k i - J e z i o r o s y .Delegacja przedstawicieli gmin pow.jezioroskiego odwiedziła latem premjera Tubelisa i doręczyła prezesowi Gabinetu Ministrów memorjał w sprawie zbudowania wąskotorowej linji kolejowej Skopiszki-Jeziorosy. Do memorjału załączone są zobowiązania gmin poparcia tego przedsięwzięcia. M.in. samorząd Jezioros zobowiązuje się do zbudowania na własny koszt nowoczesnego dworca.

Premjer Tubelis przyrzekł delegacji, że poprze prośbę ludności pow.jezioroskiego i że jeszcze w bież.roku zostaną dokonane odpowiednie pomiary. Możliwe jest, że już na wiosnę 1935 r. przystąpi się do przeprowadzenia kolei.-

S p r a w a b u d o w y k o l e i w ą s k o t o r o w e j P o s w ó l - P o n i e w i e ż .W październiku r.b. specjalna komisja zbadała możliwość zbudowania kolei wąskotorowej Poswól-Poniewież.

N o w e l o k o m o t y w y d l a k o l e i w ą s k o t o r o w y c h .Koleje wąskotorowe uchwaliły zakupić 5 parowozów. 14 firm różnych państw złożyło oferty zarządowi kolejowemu. Obecnie zarząd kolejowy rozważa otrzymane oferty.-

B u d o w a t u n e l u w K o w n i e. "Lietuvos Žinios" Nr.224.: Problem połączenia m.Kowna z przedmieściem Wiljampolem może być rozwiązany jedynie przez przekopanie tunelu. Samorząd przeprowadził już wstępne prace i ostatecznie opracował projekt tunelu. Tunel będzie miał 192 m długości, 7 - 10 m wysokości i 12 m obwodu. Wymurowany będzie przy pomocy płyt betonowych. W tym celu wypadnie zużyć 240 m sześc. betonu i 140 tonn żelaza na armaturę. Koszty budowy tunelu wyniosłyby ok.miljona litów.-

L i c z b a s a m o c h o d ó w n a 1 . V I I . 1 9 3 4 r. "Lietuvos Aidas" Nr. 22.: Na 1-go lipca 1934 r. było 1.083 samochodów osobowych, 273 samochodów ciężarowych, 256 autobusów i 983 motocykli.-